

Tafsiira Suuratu Ar-Ruum-Kutaa 2

Description

Samiiwwan, Dachii fi wantoonni isaan jidduu jiran kaayyoo guddaaf uumaman

Namoonni baay'een sammuu isaanii gara biraatti waan garagalchaniif uumama samii fi dachiitti hin xinxallan. Samii fi dachiin garmalee gurguddatan kunniin akkanumaan waan uumaman isaanitti fakkaata. "Namni ni jiraata ni du'a, ni jiraata ni du'a, oduun jirenya du'aan xumurama. San booda wanti biraan hin jiru" jechuun yaadu. Kuni yaada dogongoraa kufaati guddaatti nama geessudha. Rabbiin subhaanahu wa ta'alaa yaada dogongoraa kana akkana jechuun haaqa.

أَوَلَمْ يَنْفَكِرُوا فِي أَنفُسِهِمْ مَا خَلَقَ اللَّهُ أَلْسُنُوْتُ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا
إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٌ مُّسَمٌّ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ بِلْقَاءِ رَبِّهِمْ

لَكَفِرُونَ

"**Sila isaan nafsee ofii keessatti hin xinxallinee? Rabbiin samiiwwan, dachii fi wanta isaan lamaan jidduu jiru hunda haqaani fi yeroo murtaa'ef malee hin uumne. Dhugumatti namoota irraa baay'een isaanii qunnamti Gooftaa isaaniitti kan kafaraniidha.**" Suuratu Ar-Ruum 30:8

Sila namoonni Ergamaa Rabbiitii fi Isaan wal qunnamu kijibsiisan, nafsee ofiitti hin xinxallanii? Akkamitti Rabbiin akka isaan uumee hin ilaalanii? Nafsee isaanii keessa mallattoo du'aan booda kaafamuun ittiin beekantu jira. Isaan duraan homaa hin turre. Ergasii Rabbiin isaan uume. Marsaalee adda addaa keessa dabarsuun nama guutuu isaan godhe. Kanaafu, Kan kana hojjate erga isaan du'anii badanii uumama haarawa godhee isaan deebisa. Ergasii, nama tolту hojjate tola ooltummaa isaatiin mindaa kennaaf, nama badii hojjate badummaa isaatiin isa adaba.[\[1\]](#)

"Rabbit samiiwwan, dachii fi wanta isaan lamaan jidduu jiru hunda haqaani fi yeroo murtaa'ef malee hin uumne."

Sila faayda fi faaya addunyaatti rarra'uun sammuu fi argituun isaanii ni baddee, xinxallii sirrii kaayyoo uumama samii, dachii fi wantoota isaan lamaan jidduu jiran hubachuutti isaan geessu nafsee ofii keessatti hin xinxallinee? Rabbiin guddaan aangoon Isaa ol'aanee uumamtoota gurguddoo kanniin haqaan malee hin uumne.

Haqni wanta gadi dhaabbataadha. Kutaaleen yunivarsii kanaa wantoota haqaan jiraniidha. Ammas, uumamtoonni gurguddoon kunniin kaayyoo ol'aanaa qabaachuun dirqama. Kaayyoon ol'aanaan kuni haqa.[\[2\]](#)

Namni siritti xinxallu kaayyoon ol'aanaan samiin, dachii fi wantoonni isaan lamaan jidduu jiran itti uumamaniif ni beeka. Kan isaan uumeef: namoota qoruuf, gabroonni sifaata Isaa akka beekanii fi Isa qofa gabbaraniif, dhumarratti jazaa isaaniif kafaluufi. Kunniin sadan akka sansalataa wal keessa seenu. Namoota qoruu irraa wanti barbaadame ibaadaadha. Ibaadan immoo kan barbaadameef jazaa isaaniif kafaluufi. Akkasi miti ree?

Mee ragaalee kanaa haa dhiyeessinu:

﴿وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ لِيَبْلُوْكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلاً﴾

“Inni Kan samiiwwanii fi dachii guyyaa jaha keessatti uumedha. Arshiin Isaas bishaan gubbaat ure. Eenyu keessantu irra gaarii akka hojjatu isin qoruuf, [isaan uume].” Suuratu Huud 11:7

Qormaata kanaan namni hojii irra gaarii hojjatu ifatti baha. Hojiin irra gaariin hojii ikhlaasaa fi shari'aa hordofuun hojjatameedha.

Ikhlaasaa fi shari'aa hordofuun ibaadaadha. Kanaafu, qormaata kana keessatti ilma namaa irraa wanti barbaadame ibaadah. Kanaafi, Rabbiin olta'aan ni jedha:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونَ﴾

“Jinnii fi ilma namaa akka Ana qofa gabbaraniif malee hin uumne.” Suurat Az-Zaariyat 51:56

Ammas ni jedha:

﴿وَبَلَوْنَاهُمْ بِالْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ﴾

“Akka deebi'aniif tolту fi hamtuun isaan qorre.” Suuratu Al-A'araaf 7:168

Kana jechuun gara Rabbiif ajajamuu fi ma'asiyaa (cubbuu) irraa tawbataniif tolту fi rakkoon isaan qorree.

Rabbiin subhaanahu wa ta'aalaa yeroo garii jirenyaa isaaniif mijeessa, qananii barbaadan isaaniif kenna. Yeroo biraa immoo jirenyaa isaanitti dhiphisa. Rakkoodhaan isaan tuqa. Kuni hundi qormaata. Kan

toltuu fi rakkoon isaan qoruuf akka gara Isaaf ajajamuutti deebi'anii fi tawbataniifi. Rabbiif ajajamuu fi tawbaan immoo ibaadadha.

Rabbiin subhaanahu wa ta'aalaa ibaadaa (gabbarrii) namootaa irraa Dureessa. Ibaadaa isaaniititti hin hajamu. Garuu ibaadatti kan isaan ajajeef jazaa isaaniif kafaluufi. Kanaafi, ni jedha:

إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا إِنَّهُ يَبْدُوا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ
 لِيَجِزِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّلِحَاتِ بِالْقِسْطِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
 لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيرٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ

“Deebiin hunda keessanu gara Isaa (Rabbiiti). [Kuni] waadaa Rabbii haqa [kan ta'eedha]. Dhugumatti, Inni uumuu ni jalqaba, ergasiis ni deebisa. [Kana kan godhuuf] warroota amananii fi hojii gaggaarii hojjatan haqummaan mindaa isaaniif kennuufi. Warroota kafaran immoo waan kafaraniif jecha isaaniif dhugaatii bishaan danfaa irraa ta'ee fi adabbii laaleessaatu jira.” Suuratu Yuunus 10:4

Namoota ajaja Isaa fudhatanii Isa qofa gabbaran mindaa isaaniif kenna. Namoota ajaja Isaa didanii Isa qofa gabbaru didan immoo adabbii isaaniif malu adaba.

Kanaafu, Rabbiin subhaanahu wa ta'aalaa samii fi dachii kaayyoo guddaaf uume. Akkanumatti taphaaf hin uumne. Kaayyoon guddaan kuni haqa.

Samiin, dachii fi wantoonni isaan lamaan jidduu jiran kaayyoo ol'aanaaf uumaman:

Namoota qoruuf

(Al-Qur'aan 11:7, 67:2, 18:7)

Namooni sifaataa Rabbii akka beekanii fi Isa qofa gabbaraniif (Al-Qur'aan 51:56, 65:12)

Dhumarratti jazaa isaaniif kafaluuf
(Al-Qur'aan 10:4, 20:15)

“yeroo murtaa’ef”

Jireenyi addunyaa tuni iddo qormaataa erga taate, qormaata booda wanti sammuutti dafee dhufu firii qormaataa (jazaa)dha. Ta’uu baannan, qoruun tapha ta’aa. Ammas, qormaataaf yeroon murtaa’aan itti xumuramu jiraachu qaba. Rabbiin Hakiim, Beekaa, Danda’aa ta’ee jirenya addunyaa keessatti yeroo qormaataa daangessuu fi yeroo qormaanni kuni itti xumuramu murteessun Isaa hin hafu. Yeroon qormaataa kuni xumuramuun yeroon lubbu-qabeenyi itti balleessuu fi sirna yuniversi yeroo qormaataaf dhaabbe itti jijiruu ni dhufa. Ergasii, yeroon kaafamaa fi sirna yuniversii jazaa guddaaf maluu dhaabun ni dhufa.

**Samiin, dachii fi wantoonni isaan
lamaan jiduu jiran hanga yeroo
murtaa'ef uumaman.**

Jalqaba uumama samii fi dachii irraa
kaasee hanga xumuraatti yeroon jiru
yeroo qormaatati

**Yeroon qormataa yommuu
xumuramu uumamtoota kanniin
hunda ni balleessa. Dachii tana
dachii biraatin bakka buusa.
Samiis akkasuma taasisa.**

**Ergasii jazaa kennuuf
(mindeessu fi adabuuf)
jirenyaa haarawa fida.**

“Dhugumatti namoota irraa baay’een isaanii qunnamti Gooftaa isaaniitti kan kafaraniidha.” Kana jechuun namoonni baay’een du’aan booda kaafamutti hin amanan.[\[3\]](#) Du’aan booda kaafamutti waan hin amanneef Guyyaa Qiyaamaa Gooftaa isaaniitiin wal qunnamuutti hin amanan. Kanaafu, Isa qunnamuuf of hin qopheessan, Ergamtoota Isaa kana beeksisan hin dhugoomsine. Kuni ragaa tokko malee kafaruudha. Ragaaleen qabatamoон du’aan booda kaafamuu fi jazaan akka jiru agarsiisu.[\[4\]](#)

[\[1\]](#) Tafsiir Xabarii-18/464 [\[2\]](#) Ma’ariju Tafakkuri wa daqaa’iqu tadabburi-15/132-133 [\[3\]](#) Tafsiir Qurxubii-16/402 [\[4\]](#) Tafsiir Sa’dii-749

Date Created

September 1, 2020

Author

admin